

علوم اقتصادیه واجتماعیه

مجموعہ علم

ہر ایک ریجی کوئی نشر اولور

مؤسسی

احمد شعیب ، رفیع انور ، محمد ہارون

مترجمات

امول عمومیہ : کالیف : فاطمہ راجہ — سوسیالزم : حقیدہ
تنقیدات : علی کمالی حکومت و خیریت : حقیدہ سبیرک
فلسفہ : رضا نوری — انگریز نفوس : شامی : بدیع
نوری — تجارت : شریکری : م. م. — روسیہ : احمد شعیب —
فرانسہ : اختلال : کیری : احمد شعیب

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد ہارون

نسفی : ۱۰ غروش

استانبول

امور ادارہ و تحریر : ملین مطیع

۱۳۲۹

سوسیالیزم حقنده تنقیدات

ما بعد

بویله برتقسیمده حق وعدالته نه درجه یه قدر خدمت ایتمک ممکن اوله بیله جکی جای سؤال اولدقدن بشقه هر کسک باباسنک مالنه بیله قاریشانلر - شبهه سز دست فطرت قدر اولسون توزیع عدالته موفق اوله میه جق اولان - او حکومتک شو تقسیم کیفیسندن ممنون اولوب اولیه جق لری ده شایسته تدقیقدر .

وظائف موجوده نك اك كوچو كنندن اك بیوكنه وارنجیه قدره پسینی عمومی برمسابقه امتحانه تابع طوته رق بومهم ومشوش ایشلردن برخلاصه حقیقت چیقارمق یالکزدیله قولایدر . سن سیمون بو وظیفه یی پك زیاده اعتماد ایتدیکی باباسلره کوردورمک وبواعوجاجلی یولده انجیق قوه روحانیه نك مشعله دلالتله ایشی یورومتک ایسته مش ایسه ده شو ظننده نه درجه آلدان دیقی اك اول سوبله ینارینه کندی وطندا شلری اولمشدر .

ایسته کورولورکه وراثت قانونلری الغا ایدرک ثروت عمومی یی ارباب لیاقته محصول مساعیلرینه کوره تقسیم ایتمک فعلاً غیر ممکندر . یونک ممکن اولدیغنی فرض ایتسهک بیله اساساً ثروت فکریه وجسمانیه جه آرسلان یانی آلهرق موازنه عمومی یی خللدار ایدن بو بختیارلرده محضاً بوندن طولانی آیرجه برده ثروت وسعادت بخش ایتمک نوعما یانغینه کوروکله کیتمک قیلندن اولمازی ؟ اکثریته اعتبار ایتمک لازم کلیرسه ثروت فکریه دن محروم اولان فقرا ذاتاً مادام الحیات اوته کیلرک خراجکنداریدرلر . بو بچاره لر کندیلرینی اولدوررجه سنه چالیشینلر ، کندیلرینه انجیق برا کمک پاره سی چیقارابیلسینلر ، صوکره بونلرک فضله

محصول مساعیلری فطرتك ذاتاً مظہر التماس و بخشایشی اولانلری آیریجه تسعیده خدمت ایتسین ! حق و عدالت بومیدر ؟ ایشته بوفكر ك ظهوری اموال عمومیك درجه مشاق مساعی ايله متناسباً توزیع اولنسی طرفدارانه وجود ویرمشدركه بونلركده مسلکرینی « قوللکتیویزم » نامی آلتنده بروجہ زیر تدقیق ایده جکزر .

۴

« قوللکتیویزم »

هرکس درجه معینه کوره بریای

قوللکتیویزم مسلکی معتدل بر قومونیزم عد اولنه بیلیر . قومونیزم اموال عمومییه اشتراك داعیه سنده در . قوللکتیویزم ایسه کیسه نك استهلاکاته برحد تعیین ایتمهرك یالکز مواد مستهلک نك استحصاله بادی اولان اسباب و وسائطك مشترک اولنسی ایستر . مثلاً دیرکه هرکس چالیشوب قازانه بیلدیکی قدر قازانسین ، یالکز قازانمق ایچون ایجاب ایدن وسائطه هرکس مالک اوله مدینتی اراضی ، معادن ، قاریقه لر ، شومندوفرلر مواد ابتدائییه مشترک اولسون .

قوللکتیویزم مسلکی کندیسندن اول دوعوب ئولن مسالک اشتراکیه دن آیرلمق و کندنینه بر شخصیت منفرد و یرمک ایچون Socialisme scientifique (مسالک اشتراك فنی) نامنی آلمقده در . بوصورتله دیمک ایسترکه اوبرمسالک ، بر نظریه دکل ؛ بلکه حقیقتك برصفه تجلیسیدر . اخوت و عدالت حسلرینی پرورده ایدهرك تأسس ایتمش دکلدر . فقط شونی مصرانه ادا ایدرکه جمعیات بشریه نی مشئوم برذوره تکامله دوعرو سوروکله ین قوانین حاضره اقتصادیه چار ناچار قوللکتیویزم افکارینی دوعوروب بسلیه جک و هیأت مدنییه بالضروره بوظاییه تحویل وجهه عزیمت ایده جکدر . فی الحقیقه صناعت ، تجارت ، معاملات مالییه و طولایسییه

ثروت کیتدجکه ایدئی انامدن چکیله رڭ برقاچ آله منحصر اولمق استعداد نیی کو سترمکده در . بوکا الیوم بر امر واقع نظریله باقیله بیلیر . زراعتکده بونلرله متوازیاً عین انحصاره داخل اولسی پک محتملدر . اوحالده اختلال کیرک الغا ایتدیکی امتیازات ملکیه عیناً عودت ایدجک وفقرای زراع ایچون - آسکی عصرلرک یوزینی قیزارتان - استرقاق و بلکهده اسارت دورلری یکیدن اجرای اعتسافه باشلایه جقدر . حال بویله ایکن اوبرقاچ آله انحصار ایدن ثروتک استحصالی مسئله سندهده ایش بتون بتون بشقه بررنک آلیور . ملکیت شخصیته مکقول ومشروع کوردلیکی زمانلر استحصال ثروت خصوصی ده شخصی ایدی . یعنی بر آدم صاحب اولدینی مالی کندی سعیله قازانمش اولوردی . کیتدجکه ثروت بویله آیری آیری کیمسه لرک اشتراک مساعیسه میدان ککه باشلادینی حالده قوتک ضعفه تحکمی نتیجه سی اولمق اوزره انقسامنده قاعده اشتراکه رعایت ایدلمدی . بوحاللرک دوامی طبیعی اوله رق برعکس العمل حاصل ایدجک و بوسفر وقوعه کله جک اختلال اقتصادی ثروتک برقاچ الد تمرکزینی موجب اولان قاپیتالیزم دورینه نهایت ویره رڭ آغوش ایدیتنده قولکتیویزم دورینی پرورده ایده جکدر . ایشه اوزمان ثروتک استحصالیه انقاسمی متوازی اوله جق و اکثریت عظیمه بی تشکیل ایدن برملتک بواسارت ضروریه دن تخلص کر بیان اتمسی تأمین ایدلمش بولنه جقدر .

— پک اعلا ، بومقصد عجبا نه صورته حاصل اوله جق ، بوکون سرمایه بر ویا برقاچ کیشیه عائد ایکن اوسرمایه واوندن حاصل اولان ثروتک عاملاری آره سنده انقاسمی نصل تأمین ایدیه جک ،

— قانون داتره سنده . فانولری یاپان ملت دکلمیدر؟ ملتک اکثریت عظیمه سی بو فکرده اولدقدن صکره او یولده بر قانون تنظیمنده کوچلکمکی وارد!

— سرمایه‌نك شو استملا كنه مقابل اصحابنه تضمینات ناميله اولسون
بر شی ویريله جكمی؟

— ویريله بیلیلر فقط بو تضمینات هیچ بو وقت اونلره یکیدن بر
بر سرمایه نشکیلنه مساعد بر شکلده اولمالیدر. صکره استملا کدن هیچ
بر نتیجه حاصل اولماز. ویريله جك تضمینات اونلرك انجق صرفیات
واستهلاکاتی تزییده خادم اولور. مثلاً الله ویريله جك بر پوصله ایله
ایستدیکنی اشترا ایده بنلیر، فقط هیچ بر وقت اوندن بر سرمایه ثابته
شکلنده مستفید اوله رق تزیید ثروت ایده مز. اونلرك صرفیاتی حاضر
پاره یمك قیلندن اوله جقدر.

— ملت مبعوثلری بویله بر قانون یایمقدن استنکاف ایدرلرسه؟

— او زمان اختلال چیقار. و بو اختلال عصر لردنبری دوام ایدن.
صنوف ممتازه و محرومه غوغالرینك صوکنجیسنی تشکیل ایده رك تاریخه بر
صحیفه شان علاوه ایدر.

ایشته کورولور که قولکتیویستلر صنایع صغیره اصحابنك کیتدکجه
اورطه دن چکیلهرك صنایع عظیمه اربانه ترك موقع ایتملرندن تلاشه دوشهرك
ثروت عظیمه اکتساب ایتمك استعدادنده بولنانلرك اوکنه برسد چکمك
وبوکا مقابل استحصال ثروتده خدمات و مساعی بدنیهلری انکار اولنه میان
عمله کروهنی حمایه ایتمك داعیه سنه دوشمشلردر. هرکسه درجه سعینه
کوره بر پای چیقارمق درجه سعینی ده ساعات مساعیسه تعیین ایتمك
وهله عقلاه پك مقارن کورونور. فقط مساعی بی مساعی عقلیه و مساعی
بدنیه و برایکی قسمه آیرر و بونلرك ایکسینك درجه اهمیت مساعی اولدیغنی
دوشونور ایسهك اوزمان قولکتیویزم نظریه سی تزلزه اوغرار. بیوک
بر بنانك پلانی ترتیب و تنظیم ایدن شو بیوک معمار او پلانی بالفرض
اوچ کون اوغراشهرق میدانه کتیرمش ایسه حصه مساعیسی او بناده
چالیشان برنجیر قدرمی اولمالیدر؟ هیچ یوقدن بر فابریقه آچه رق بیکلرجه.

عمله نك مدار معیشتی استحضار ایدن وشو تشبثده انلاسه طوغرو کیتمه مك
ایچون کیجه یی کوندوزه قاته رق فکرأ بدنأ یورولان بر متشبثك حصه
مساعیسی استخدام ایتدیکی اویکلرجه عمله دن هر قخی بری قدر می اولمالیدر؟
یو اولورسه عمله اولمق ایچون لازم کلن معلوماتدن فضله سنی اکتساب
ایچون کیم فضله مصر فلر اختیار ایدرک زحمتلره کیرر؟ اولانی یابه جق ،
او فابریقه یی آچاققلر ارتق یتشمز اولنجه عمله نره دن ایش بولاجق ؟
عمله نك حالی . . او معلوم . اولنره آجیالم وممكن مرتبه کندیلرینی
اقدار ایدلم . نته کیم اویله اولیور . سوسیالیست اولماق ایچون طاش
یورکلی اولمق لازم گلز . حسیات انسانییه یی سوسیالیستلر تحت انحصاره
آماسینلر . مسلکلینه طرفدار اولمیانلرده بو حسدن کندیلری قدر و بلکه
دها زیاده نصیبه داردرلر . فقط هانکی ایش اولورسه اولسون حد معقول
واعتدال تجاوز اولورسه نتیجه ایی اولماز . صنایع صغیره اصحابنك کوندن
کونه اندر اسه میال اولمسی ادعاسنه کلنجه : بوده ثابت اولمق شویله طورسون
بر چوق احوال عکسنی اثبات ایده جك بر حالده در . از جمله زراعت
کوندن کونه کوچك اللره انقسام ایتکده کوچك صنایع ده بیوکلری قدر
وسعت وترقی بولمقده در . فضله اوله رق فوطوغراف ، بیسیقلات ، و او توموبیل
کبی اختراعات جدیدده بر چوق کوچوك صنعتلره وجود ویرمکده در .
بومسئله بالذات قولکتیویستلر آره سنده بیله دورادور مناقشات و اختلافاته
میدان آچمشدر . بو نظریه ثابت اولسه یدی ثروت وسطیه عمومیه کیتدکجه
تنزل ایتمک ایجاب ایدردی . حال بوکه مثلاً انکلترده سنوی (۱۵۰) لیرادن
(۱۰۰۰) لیرایه قدر وارداتی اولان عائله لرك مقداری اوتوز سنه ظرفنده
اوچ مثلنه بالغ اولدینی کبی (۱-۱۰) کیشی یه لزوم کوسترین اوافق
صنعتك مقداری ده بو مدت ظرفنده تضاعف ایتمشدر .

قولکتیویستلر كك زیاده اسناد ایتدکلری اساس بو صورتله کندی
کندیته ییقلمش بولونیور . دیگر طرفدن ثابت سرمایه لرك تقسیمنه راضی

اولمایانلر ظن اولوندینی کبی بر قاچ متمولدن عبارت دکلدر . ثمره سعی و اقتصادی اولق اوزره کوچوک بیوک برعقاره، برملکه صاحب اولمش، ویا بر فکر احتیاطپروری ایله اسهام و تحویلات نوعندن ایرادلره اذواق و احتیاجات حاضره سنی فدا ایتمش ملیونلرجه مأمور، خدمه، تبحار، اصناف و صنعتکار واردرکه سرمایه عمومیه نك عمومه انقاسی حالنده کندی حصه لری نه حصه سابقه لری نسبتنده برشی دوشمیه جکئی بیلدکاری ایچون بویله بر تقسیمه راضی اولمازلر . بناء علیه ملت مجلسنده صرف عمله نامه بویله بر تکلیفی درمیان ایده جک برویا بر قاچ مبعوث بولنسه بیله مسئله نك قانون شکنی اکتساب ایده جک قدر مظهریت آرا اولسی بر تمئی محال اولور . تمئی محال قیلندن اوله رق قولکتیویستلرک افکاری قانون شکنی آلمش اولدیغنی فرض ایدلم . اوقانونک بروجه آتی تطبیق اتنده کوریه جک موانع و مشکلات ینه کندی علیه برر دلیل اوله رق حکمنی اسقاط ایده جکدر .

بومسلك اربابنك ملكیت شخصییه حرمتی وار . هر کس چالیشه بیلدیکی قدر چالشیسین ، قازانه بیلدیکی قدر قازانسین و قازانديغنه صاحب اولسون . دکلې ؟ اکر بو حق تملك قورو بر لافدن عبارت دکلسه یعنی هر کس قازاننجی صاتمقده، باغیشلامقده، ویا تمیه ایتمکده مختار بولنه جقسه چوق یکمه دن میدانده ینه اسکسی کی زنکینلر و فقیرلر ، مقررلر و مستقررلر ، پاترونلر و عمله لر کوره جکز . یعنی قانون کوزینی قپایه رق بر ضایه خیالییه قوشارکن ینه قاچق ایسته دیکی ورطه یه دوشه جکدر . دیورلرکه خیر اوپله اولماسین ؛ صاتمق ، اعاره ویا تمیه ایتمک یاصاق . هر کس قازاننجی ایسته دیکی کبی صرف واسته لاک ایده بیلیر ، فقط اوئی تکرار بر قازانج ایچون قوللانه ماز ، بویله بر قاعده نك وضعی حالنده مملکتک قوای استحصالیه سنه عارض اوله جق طور غولنقدن صرف نظر هر کس قازانجندن ده ا زیاده مستفید اولق اوئی بر سرمایه ، برواسطه

تمتع کبی قولانمق ایچون اوله کیزلی چاردرله مراجعت ایده جکدرکه قانون اورالرله انفاذ نظر ایده میه جک ، تعقیباتنده عاجز قاله جق یاخود بو خصوصده کوستریله جک شدت واستبداد ایله حریت شخصییه موضوعی موهوم بر کله دن عبارت بولنه جقدر .

هر حالده بویه قولی بودی کیسلمش موهوم بر ملکیت شخصییه نك اساس اوله رق دوامی قابل اوله میه جغندن ینه یا قومونیزم قبول اولنه جق یاخود - بتون ایجابات منطقیه سیله - ملکیت تامه شخصییه حکمنی اجرا ایده جکدر . یعنی قولکیتویستلرک کویا بو ایکسی آره سنده بر مسالک اعتدالپرورانه تعقیب ایتدکلرینه دائر اولان حسن ظنلری مرأت تصورلرندن ینه کندی خیاللرینی کورمکدن عبارت بر غلط رؤیتدن بشقه بر شی دکلدر .

بر جهت دها وار : سرمایه صاحبی اولق ، سرمایه سنی تزید ایتک استعداد فطریسند بولونانلرک شو آمال اقتصاد پرورانه لرینه سد چکمک ثروت ملییه ایدامه محکوم ایتک دیمکدر . بر ملت انجق بویه منشبت ومقتصد افراده نائل اولورسه کسب رفاه وثروت ایدر . ملت ویا حکومت افراده عائد اولق لازم کلن بتون بوقوای تشبیهی کندی بویینه آلیسه ازیلیر ، بر ایش کوره مز . ایش حکومته قالیرسه معلومدرکه حکومت نه تاجر ، نه صنعتکار ، نه ده جفتچی اولایلیر . قولکیتویستلر بعض افراد خاص اولان مزایای اقتصادیهی حکومتک شخصیت عمومییه ومغویه سنده موجود فرض ایتکله پک آلدانمش اولیورلر . هیچ بر کیمسه ایسته دیکی یرده ایسته دیکی کبی بر ایش طوتوب چالیشه میه جق ، یعنی سربستی سعی اورطه دن قاله جق ، حکومت هرکسه بر ایش بوله جق . بوکون بالضروره عمله کروه نه انحصار ایدن اسارت سعی او زمان هرکسه شامل اوله جق . زیرا بوکون عمله ایسته دیکی فابریقه ده چالیشمق حقنی حائزدر .

بو پاترونی ایسته مزسه اوته کنه کیدر. حال بوکه اوزمان کیمه کیده جک؟
 میدانده نه پاترون وار، نه فابریقه طور. . . هیچ، هیچ بر شی یوق،
 یالکز بونلرک هپسنی تمثیل ایدن بر شخص واحد معنوی وار: حکومت
 ویا ملت! ملت لرک حیاتی مکتب حیاته مقیس اولسه یدی بلکه بو دیدکلری
 اولور، بو اختلافاته ده میدان قالمزدی.

علی طمی

